

**WYMAGANIA EDUKACYJNE – HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO - wątek WOJNA I WOJSKOWOŚĆ**

KL.II

Temat	Dopuszczający Uczeń:	Dostateczny Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Dobry Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Bardzo dobry Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Celujący Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz
1. Analiza porównawcza – strategia Cezara i Aleksandra Wielkiego/ Wielkie bitwy „nieśmiertelnych” wodzów świata starożytnego/	Wymienia najważniejsze dokonania obu dowódców.	Wymienia przyczyny wojen prowadzonych przez Aleksandra i Cezara; dokonuje prostych porównań strategii obu dowódców.	Dokonyje charakterystyki strategii Cezara i Aleksandra, wskazując na ich podłoże oraz konsekwencje; dokonuje oceny omawianych wydarzeń.	Samodzielnie konstruuje sądy na temat kampanii prowadzonych przez obu dowódców.	Zajmuje stanowisko w dyskusji, wykazując się wiedzą pozaźródłową i odwołując się do opinii naukowych.
2. Organizacja armii rzymskiej /Od falangi do legionu – armie świata starożytnego/	Opisuje uzbrojenie rzymskiego żołnierza; zna podstawowe pojęcia związane z tym zagadnieniem.	Charakteryzuje organizację armii rzymskiej w różnych okresach rozwoju państwa.	Wymienia najważniejsze reformy wojska rzymskiego; wymienia rzymskie maszyny wojenne oraz przykłady ich wykorzystania; opisuje organizację obozu rzymskiego legionu.	Dokonyje charakterystyki reform wojska rzymskiego, wskazując na ich podłoże i konsekwencje społeczne.	Wykonuje dodatkową pracę (referat, prezentację) na temat organizacji armii rzymskiej, w której w sposób krytyczny wykorzystuje literaturę uzupełniającą, źródła i statystyki.
3. W obronie wiary, słabych i uciśnionych – etos rycerski / Krajobraz wojenny z zamkiem w tle/ / Rycerze w historii i legendzie/	Wyjaśnia pojęcie etosu rycerskiego i wskazuje jego najważniejsze cechy.	Dokonyje pełnej charakterystyki etosu. Przedstawia przykłady literackie i ikonograficzne ze średniowiecza propagujące etos rycerski.	Charakteryzuje wzorce zachowań i postaci uznawane za idealnych rycerzy;. Wymienia przyczyny upadku etosu rycerskiego;.	Dokonyje charakterystyki przykładów literackich i ikonograficznych ze średniowiecza propagujących etos rycerski.	Samodzielnie omawia percepcję etosu rycerskiego w późniejszych epokach. Dokonyje pełnej charakterystyki problemu, odwołując się do źródeł.
4. Koncepcja wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej w średniowieczu. /Niech zginie świat, byleby stało się zadość sprawiedliwości. Czy istnieje wojna moralnie słuszna?/	Wyjaśnia pojęcia wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej. Podaje przykłady wojen sprawiedliwych i niesprawiedliwych w średniowieczu. Rozumie pojęcia <i>wojna sprawiedliwa</i> , <i>wojna niesprawiedliwa</i> .	Wskazuje przyczyny wojen i ich zasięg w średniowieczu, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych podokresów tej epoki. Przedstawia genezę pojęcia wojny sprawiedliwej w średniowieczu.	Zna rozwój idei wojny „w obronie chrześcijaństwa”. Wymienia regulacje prawne dotyczące prowadzenia wojen w późnym średniowieczu. Posługuje się pojęciami <i>Treuga Dei</i> , <i>kontrybucja</i> , <i>krucjata</i> .	Dokonyje pełnej charakterystyki idei wojny sprawiedliwej w średniowieczu, odwołując się do tekstów źródłowych.	Stosuje wiedzę pozaźródłową dokonując samodzielnej oceny omawianych zagadnień. Samodzielnie charakteryzuje problem, na wybranych przykładach.
5. Lekcja powtórzeniowa			j.w.		
6. Praca klasowa			j.w.		

7. Wojny religijne nowożytnej Europy.	Podaje przykłady walki z heretykami w średniowieczu. Zna najważniejsze wyznania powstałe w okresie reformacji. Zna i rozumie pojęcie <i>wojna religijna</i> .	Wymienia przyczyny wojen religijnych w Europie nowożytnej. Lokalizuje w przestrzeni omawiane fakty historyczne.	Charakteryzuje pozycję Kościoła katolickiego na przełomie średniowiecza i nowożytności. Omawia przebieg i konsekwencje wojen religijnych w Niemczech i Francji w XVI w. Wskazuje przyczyny, przebieg i konsekwencje wojny trzydziestoletniej.	Wyjaśnia rolę konfliktów zbrojnych w funkcjonowaniu mieszkańców nowożytnej Europy. Docenia i wyjaśnia znaczenie pokoju augsburskiego oraz edyktu nantejskiego.	Samodzielnie charakteryzuje problemy religijne epoki nowożytności i sposoby ich rozwiązywania. Wymienia zmiany w sztuce wojennej epoki nowożytnej.
8. Epoka wielkich hetmanów	Zna najważniejsze cechy polskiej sztuki wojennej od XVI do początku XVIII wieku. Podaje daty roczne najważniejszych konfliktów zbrojnych Rzeczypospolitej w XVII w.	Wymienia kampanie Jana Zamoyskiego, Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego, Stanisława Koniecpolskiego, Jana Sobieskiego, Stefana Czarnieckiego. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Omawia organizację armii w XVI i XVII w. na tle Europy. Zna i rozumie pojęcia <i>hetman wielki koronny</i> , <i>hetman wielki litewski</i> , <i>hetman polny (koronny i litewski)</i> , <i>husaria</i> .	Omawia taktykę wielkich hetmanów podczas wybranych kampanii wojennych oraz dokonuje oceny ich postaw.	Charakteryzuje wybrane sylwetki wodzów i ich strategię z okresu Rzeczypospolitej przedrozbiorowej, odwołując się do źródeł oraz wiedzy własnej. Samodzielnie popiera argumentami zajęte stanowisko.
9. Strategia i legenda Napoleona	Przedstawia w kolejności chronologicznej najważniejsze wydarzenia z okresu epoki napoleońskiej. Lokalizuje je w przestrzeni. Wymienia konsekwencje epoki napoleońskiej w zakresie polityki.	Wyjaśnia okoliczności przejścia władzy we Francji przez Napoleona Bonaparte. Przedstawia największe kampanie i bitwy prowadzone przez Napoleona. Przedstawia znaczenie epoki napoleońskiej dla Polaków.	Omawia organizację i charakter armii napoleońskiej. Opisuje strategię Napoleona I. Sprawnie posługuje się mapą historyczną. Przedstawia genezę i znaczenie legendy Napoleona w Europie i dla Polaków.	Dokonuje pełnej charakterystyki strategii Napoleona, odwołując się do konkretnych przykładów z historii. Ocenia skuteczność użycia środków militarnych do realizacji celów politycznych. Analizuje spory historyczne wokół postaci Napoleona i toczonych przez niego wojen.	W sposób krytyczny analizuje zagadnienie, odwołując się w swoich wypowiedziach do literatury uzupełniającej i źródeł. Wyjaśnia na wybranych przykładach zmiany technologiczne i organizacyjne prowadzenia wojen w XIX wieku. Charakteryzuje spuściznę epoki napoleońskiej - analizuje czarną i białą legendę napoleońską, odwołując się do źródeł i wiedzy pozazródłowej.
10. Lekcja powtórzeniowa			j.w.		
11. Sprawdzian.			j.w.		

12. W imię pokoju na świecie – <i>Pax Romana, Pax Bratanica, Pax Americana</i> / Różne wizje ładu światowego od starożytności po współczesność/	Zna i rozumie pojęcia <i>Pax Romana, Pax Britanica, Pax Americana</i> .	Zna genezę koncepcji <i>Pax Romana, Pax Britanica, Pax Americana</i> .	Dokonyuje prostych porównań koncepcji <i>Pax Romana, Pax Britanica, Pax Americana</i> . Wskazuje ich konsekwencje. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Dokonyuje charakterystyki polityki rzymskiej, brytyjskiej i amerykańskiej wobec terytoriów podporządkowanych.	Samodzielnie charakteryzuje trzy koncepcje stworzenia ładu światowego. Posługuje się wiedzą pozazródłową, dokonując ocen komparatywnych.
13. Międzynarodowe prawo wojenne / Wojna a prawo międzynarodowe/	Omawia rys historyczny prawa wojennego w różnych epokach historycznych i kręgach kulturowych.	Wskazuje najważniejsze regulacje prawne dotyczące prowadzenia wojny w XX w. i ich znaczenie. Posługuje się pojęciami <i>prawo wojenne, prawo humanitarne, konwencje haskie, Międzynarodowy Czerwony Krzyż</i> .	Charakteryzuje rozwój koncepcji międzynarodowego prawa wojennego w XIX w. oraz podaje przykłady regulacji prawnych dotyczących prowadzenia wojny w XIX w. Ocenia wpływ I i II wojny światowej na rozwój międzynarodowego prawa wojennego w XX w.	Wymienia uwarunkowania polityczne, społeczne i ekonomiczne stosowania prawa wojennego w różnych epokach historycznych. Zna rolę ONZ i MCK w konstruowaniu międzynarodowego prawa wojennego i humanitarne.	Dokonyuje pełnej charakterystyki problemu, odwołując się do źródeł oraz wiedzy własnej. Samodzielnie argumentuje zajęte stanowisko.
14. Lekcja powtórzeniowa	j.w.				
15. Praca klasowa	j.w.				
16. Przyszłość ludzkości – pokój czy zagłada	Podaje przykłady postapokalipsy w literaturze i filmie.	Analizuje pojęcie i charakter ideologii pacyfizmu oraz wyjaśnia jej genezę.	Zna pojęcie postapokalipsy i jego znaczenie w literaturze i filmie <i>science fiction</i> .	Omawia rozwój myśli pacyfistycznej w XX w. oraz jej współczesne przejawy.	Dostrzega uwarunkowania geopolityczne ewolucji wizji postapokaliptycznych w literaturze i filmie w XX w.
17. Podsumowanie wiadomości	j.w.				